

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 15. szám.

Budapest, április 12.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest IV. Egyetem-utca 4. sz.

Távollevő állítás- és hadkötelesek nyomozása.

Irta: *Soltész Imre százados.*

Múlt év június 26-án a m. kir. honvédelmi miniszter úr a törvényhatóságokhoz szigorú rendeletet intézett, melyben felszólítja őket, hogy a járási tisztviselőket a távollevő állításköteleseknek legnagyobb eréllyel való puhatolására utasítsák, mert ezek száma az országban oly nagy, hogy már az ujonczjutalék kiallításának lehetősége is veszélyeztetve van.

Ezen rendelettel kapcsolatban a m. kir. belügyminiszter úr múlt év december 17-én 201,161 sz. alatt a csendőralosztályokat szigorúan utasítja, hogy a távollevő állításkötelesek nyomozása körül fokozott éberséget fejtsenek ki, és a hatóságokat ezirányú működésükben a legmesszebbmenőleg támogassák.

Most, hogy a sorozások ideje elkövetkezett, időszzerűnek tartom összegezni azon teendőket, melyekkel a fenti miniszteri rendelet végrehajtható.

A csendőr portyázó szolgálata közben jut leginkább azon helyzetbe, hogy megismerje azon egyéneket, a kik távoli idegen vidékről jöve az ismeretlenség leple alatt akarnak a sorozás alól kibujni.

De sokszor az ilyen idegen nem is szándékosan, hanem tudatlanságában marad el a sorozásról. Ugyanis hazánk legtöbb helyén a megélhetési viszonyok oly nehezek, hogy az állampolgárok jó része kénytelen más vidékre, sőt igen sokszor más országba menni, hogy kenyeret szerezzen.

Leginkább a teljesen tudatlan nép van ezen sajnálatos helyzetben, s az a kenyérkereset vágyától ösztönözve nem is gondol hazafiúi kötelességére, de sok esetben nincs is azzal tisztában s egyedüli gondolata csak az, hogy mielőbb elérje a keresett munkahelyet.

Jóllehet a védtörvény külön is kimondja, hogy a törvény nem ismerése a mulasztást követő mentességül nem szolgál, mégis felelősségre vonáskor legtöbb atyafi azzal mosakszik, hogy ő nem tudta, hogy ekkor és ekkor, itt és itt kell jelentkeznie, mert olvasni nem is tud, azt se tudja, hogy mikor és hol született, az a fakereskedő pedig, a kinél már ősz óta az erdőben fát vágott, de-hogy is figyelmeztette, hogy ezidén tavasszal sorozásra

kell mennie, de sőt örült neki, hogy olesó és állandó munkása van.

Ezek előrebocsátása után nyilvánvaló, hogy a csendőrré hárul a törvényismeretnek ily egyének közt és az ily helyeken való terjesztése.

Hogy azonban a csendőr ezen kötelemének eleget tessen, elsősorban önmagának kell tisztában lennie a vonatkozó törvényszakaszokkal és rendeletekkel.

Mivel pedig a véderőről szóló új 1912. évi XXX. törvényzcikk végrehajtására vonatkozó utasítás csak a tisztai alosztályoknak adatott ki, annak egyes részeit ezen ezikkemben szándékozom a kívánt cél elérése érdekében ismertetni. A véderőtörvény végrehajtására vonatkozó ezen új utasítás 27. §-a — (a régi védtörvény-utasítás hason rendelkezését lásd a törv. rend. kivonatos gyűjteményének 275 l. 35. §-ánál) — kimondja, hogy minden állításköteles, a ki a legközelebbi ujonczállításra felhívott korosztályok valamelyikébe tartozik, köteles a megelőző év november havában illetőségi vagy állandó tartózkodási helyének községi előjáróságánál összeírás végett akár személyesen, akár írásban jelentkezni. A jelentkezésről az illető hivatalos igazolványt kap.

Az utasítás fenti rendelkezése folytán tehát a csendőr azon idegen illetőségű egyéneket, kiket december hónapban valamely község bel- vagy külterületén talál, ezen igazolvány előmutatására szólítsa fel, s ha ezek a megajtott puhatolás szerint ilyen igazolvánnyal nem rendelkezvén, ebbeli jelentkezési kötelezettségüknek nem tettek eleget, őket megbüntetés végett az illetékes közigazgatási hatósághoz jelentse fel.

Az ily alkalomkor kapott büntetés alkalmas lesz arra, hogy az illetőt hazafiúi kötelessége felől gondolkodóba ejtse és rákényszerítse, hogy a további teendőkkel is törődjön, nehogy újabb büntetésben részesüljön. Viszont az ilyen megbüntetett egyén polgártársai közt is futótűzként elterjed a hír, hogy az illető miért lett megbüntetve, s megeshetik, hogy másokat is figyelmeztetni fognak ezen kötelmekre, kik annak tudomásuk szerint szintén nem tettek eleget, de a kik elég szerencsések voltak ily csendőri ellenőrzést elkerülni. Ha a népet szigorú ellenőrzéssel rászoktatjuk arra, hogy a sorozáshoz való összeírásra jelentkeznek, akkor nemcsak a

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Bákóczy-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsarálása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

hatóságnak az előmunkálatok körüli eljárását könnyítjük meg, de a hadkötelesek figyelmét is felhívjuk arra, hogy a jövő év tavaszán sorozó-bizottság elé kell állaniuk.

A hadkötelesek a védtörvény értelmében azon évben, melyben életük 21. évét betöltik, s azután is, ha be nem soroztattak, még két éven át sorozó-bizottság előtt megjelenni kötelesek. Ezen fősorozás évenként rendszerint márczius 1. és április 30-a közt szokott megtartatni. A kik ezen fősorozáson meg nem jelentek, azok az utósorozáson rendszerint szeptember hó végén tartoznak megjelenni. A kik ezen sorozásokon meg nem jelentek, azok a járási tisztviselőknél, a kiegészítési kerületi és a honvéd-kiegészítő parancsnokságnál előjegyzésbe vétetnek. A távollevőket a járási tisztviselő a községi előjárósággal nyomoztatja és az ismeretlenek neveit a rendőri közlönyben «Törvényellenesen távollevő hadkötelesek» czímszó alatt közlést teszi.

A járási tisztviselők és községi előjárók ezen nyomozásoknál teljesen tehetetlenek volnának, ha őket a csendőrség nem támogatná. A járási tisztviselők és községi előjárók, jegyzők csak olyankor tudnak némi eredményt elérni, ha az állítási kötelezettség teljesítését a védtörvény végrehajtására vonatkozó utasítás 67. §-a értelmében, avagy házasságkötések előtt ellenőrzik. A fenti utasítás értelmében valahányszor egy olyan egyén folyamodott községi illetőségért, iparengedélyért, vagy iparigazolványért, igazolási okmányért, munka-, vagy cselédkönyvért, nyilvános alkalmazásért, ki életének 21-ik évét már betöltötte, fenti hatósági személyek kötelesek meggyőződni arról, hogy a kérelmező megfelelt-e és miképen felelt meg állítási kötelezettségének.

Ha a kérelmező állítási kötelezettségének nem felelt meg, akkor késedelem nélkül megindítják ellene a további eljárást, s a mennyiben nem maga a járási tisztviselő őrizte ellen ezen állítási kötelezettséget, hanem a községi előjáróság, ez esetben följelenti az illetőt az illetékes járási tisztviselőnél. A védtörvény-utasítás ezen rendelkezéséből a csendőrség eljárására fontos következtetés vonható.

Ugyanis valahányszor a csendőr valakinek igazolási okmányait, munka-, avagy cselédkönyvét, iparigazolványát vizsgálja át és látja, hogy ezen igazolványok oly időben lettek kiállítva a hatóság által, midőn az illetők életük 21. évét már betöltötték, vagy pl. házassági anyakönyvi kivonatból tudomást szerez arról, hogy az illetők jogérvényes házassági kötelékben állanak, akkor megnyugodva tudomásul veheti, hogy az illető állítási kötelezettsége már ellenőrizve lett, tehát ezen ellenőrzést nem neki kell teljesítenie.

Például valakinek munkakönyvébe be van jegyezve, hogy az illető 1890-ben született, s a hatóság munkakönyvét 1914 január 1-én állította ki; ez esetben nyil-

vánvaló, hogy a hatóság, mivel az illető a munkakönyv kiállításakor élete 21. évét már betöltötte, a védtörvény végrehajtására vonatkozó utasítás 67. §-a értelmében állítási kötelezettségének teljesítését ellenőrizte.

Az ily igazolványok átvizsgálásakor tehát a csendőrnök csupán azok állítási kötelezettségét kell ellenőriznie, a kik nőtlenek s a kik az igazolvány kiállításakor életük 21. évét még be nem töltötték.

Ilyenek leginkább az iparossegédek közt akadnak. Az ellenőrzés ezek szerint főképp azokkal szemben gyakorlandó, a kik 21. életévüket betöltötték már ugyan, de még nőtlenek s a fennebb leírt igazolványok egyikeivel sem rendelkeznek. Kóbor cigányok, csavargók, nem szerződött napszámosok igénylik leginkább ezen ellenőrzést.

Meg kell azonban jegyezni, hogy az igazolvánnyal bíróknál a figyelmeztetés arra is ki kell terjeszteni, hogy vajjon az igazolvány tényleg az illetőé-e, s azt épen kilitének leleplezése végett nem lopta, vagy nem hamisította-e? E czélból ügyeljünk az igazolványokon levő személyleírásra.

Ha azon gyanu merül fel, hogy az illető állítási kötelezettségének nem tett eleget, nézzük át a minden községi előjáróságnál feltalálható rendőri közlönyöket, nincsen-e az illető a törvényellenesen távollevő hadkötelesek között. Ha nincs is neve azok között (mert nem minden hatóság közzé teszi a törvényellenesen távollevőket a rendőri közlönyben), de a gyanu tovább is fennáll, intézzünk távirati kérdést az illetékes járási tisztviselőkhöz, vagy hadkiegészítő parancsnoksághoz, s a további eljárást a választávirat dönti el. Ezek után azzal kell tisztában lennünk, hogy miképen lehet meggyőződni arról, hogy vajjon valaki állítási kötelezettségének eleget tett-e, avagy sem?

Az ujonczállítás útján besorozott minden egyén utalási lapot kap. Ha pedig a besorozott azonnal állományba vétetik, de meghagyatik a nem tényleges viszonyban, akkor az utalási lap helyett katonai (honvéd) igazolványi lapot kap. Olyan besorozottak pedig, a kik közvetlenül a honvédség póttartalékának nyilvántartásába vétetnek fel, csak egy igazolványt kapnak.

Azok, a kikre »Fegyverképtelen» határozat hozott, kívánatra (Ausztriában hivatalból) a szolgálati kötelezettség alól való mentességről szóló igazolványt kapnak.

Azok pedig, a kikre »Földelendő» határozat hozott, a népfölkelési utasítás értelmében népfölkelés alól való mentességi igazolványt kapnak.

Csupán azok, a kikről »Visszahelyezendő» határozat hozott, vagyis a kik még a következő korosztályokban is kötelesek a sorozásnál nybjól megjelenni, nem kapnak semmiféle igazolványt; a mi az állítási kötelezettség teljesítésének ellenőrzését mindencsetre igen megnehezíti. Mert míg a besorozott, a »Fegyverképtelen» vagy

Ha fáj a feje⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kiszpesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítást.

«Törlendő» határozatot nyert állításkötelesek ezen kötelezettségének teljesítését ezen fennebb leirt igazolványok előmutatásával igazolni lehet, addig a «Visszabelyezendő» határozatot nyertek állításkötelezettségének teljesítéséről csupán az illetékes járási tisztviselők, hadkiegészítő parancsnokságok és az illetékes községi előjáróságok tudnak felvilágosítást adni.

Az állítási kötelezettség teljesítését igen könnyen lehetne ellenőrizni, ha a «Visszabelyezendők» is kapnának igazolványt arról, hogy a sorozásnál megjelentek s ezen igazolványt büntetés terbe mellett mindannyiszor magukkal vinni köteleztetnének, valahányszor illetőségi községüket, elhagyják továbbá, ha a «Fegyverképtelenek» épen úgy mint Ausztriában, nemcsak kívánatra, hanem hivatalból kapnának igazolványt.

Ilyen rendelkezés mellett a távollevő állításkötelesek nyomozása igen megkönnyítenék, mert ilyen körülmények között a csendőr az állításköteleseknek látszóktól gyanu esetén csupán az igazolvány előmutatását kívánva azonnal meggyőződhetnék, hogy volt-e az illető sorozáson avagy sem s nem kellene sokszor igen messze fekvő helyekre távirati kérdést intézni, melynek megérkeztéig sokszor egy idegen egyént személyes szabadságában korlátozva törvényes alap nélkül őrizet, vagy felügyelete alatt kellenetartani.

Mindaddig, míg ily értelmű rendelkezés nem fog életbe léptettetni, mindig lehetséges lesz, hogy valaki az állítási kötelezettség alól kibujjon s idegen helyen az ismeretlenség leple alatt felfedezetlenül maradhasson. Ismerve az emberi gyarlóságot, inkább 100 esetben futni hagyják az erre hivatottak a gyanus idegent, sem hogy illetékes helyen kérdezősködjének állítási kötelezettsége felől.

A véderőtörvény végrehajtására vonatkozó utasítás 59. §-ának 5. pontja különben az állítási kötelezettség teljesítésének ellenőrzését még más formában is követeli. És pedig elrendeli, hogy bárhol fognak el valakit, a kire vonatkozólag a nyomozások azt mutatják, vagy csak alaposan gyaníttatják is, hogy állítási kötelezettségének nem felelt meg, a tartózkodási hely járási tisztviselője tartozik az illető egyén illetőségi járási tisztviselőjétől megszerezni a felvilágosításokat és ezekhez képest eljárni.

Az ily gyanus egyénekre azonban a csendőr a szerkesztett tényvázlatban a hatóság figyelmét külön is hívja fel. Például a csendőr egy tanyai építkezésnél talál egy körülbelül 21—23 évesnek látszó idegen illetőségű cigány napszámost, kit lopás miatt el kell fognia.

Ha a nyomozás során az is kiderül, hogy az illető a sorozás ideje alatt is dolgozott, s a sorozásnál való megjelenés végett nem volt távol, a szerkesztendő tényvázlatban azt is fel kell említeni, hogy az illető

azon gyanu alatt áll, hogy állítási kötelezettségének nem tett még eleget.

Nébány szóval meg akarok még emlékezni azon hadkötelesekről, a kik az elővett jelentkezést elmulasztva kalandozzák be az országot s teszik lehetetlenné, hogy a fegyvergyakorlatra, vagy tényleges szolgálatra szóló behívójegyük kézbesíttessék. Miután a tényleges szolgálattól való elmaradásuk kiképzésük rovására esik, s ezzel a haderő harczképességét is csökkentik, a jelentkezési szabályok betartására ezeket is rá kell szoktatni. Ugyanesak a csendőrnek nyílik leginkább alkalma arra, hogy az idegenek ellenőrzésekor az előmutatott katonai igazolvány, honvéd igazoló könyvecske, vagy népfőlkeltő igazolvány átvizsgálásakor a láttamozási záradékból megállapítsa, vajjon az illetők az ezen igazolványokban is bennfoglalt jelentkezési kötelezettségnek eleget tettek-e, avagy sem. A mulasztásban találtukat el ne mulasztja az illetékes hatóságnál feljelenteni. Mert sajnos, a legtöbb járásban csendőrség részéről ilyen feljelentés alig tétetik, s így az ilyen mulasztásban levő csak akkor bűnhődik, ha az igazolványok átvizsgálása után a hadkiegészítő parancsnokság a büntetés kiszabása végett a járási tisztviselőt megkeresi.

A mai korban minden nagybatalom az ujonczlétszám emelésével igyekszik harczképességét fokozni.

Midőn tehát a leirt módon arra törekszünk, hogy nálunk is minden állampolgár a hazával szemben véradóját rója le, csak hazafias kötelességünket teljesítettük.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Tiszteld atyádat! . . .

Irta: Máthé Miklós csendőr törzsrörmester.

Valahányszor halljuk ezt az isteni parancsot az iskolai időkről kezdve egész életünkön át, önkéntelenül is megdobbzan szívünk s vizsgálgatni kezdjük tetteinket; vajjon bányszor vétettünk szüleink ellen s részesei lehetünk-e még annak a hosszú életnek, a melylyel ugyan csak az isteni igé szerint megjutalmaztatunk a szüleink iránti tiszteletért.

Ez azonban csak amolyan erkölcsi elmélkedés féle, mert hiszen napról-napra szem- és fültanui lehetünk, hogy az élet az ő sokoldalúságával, egészen mást produkál.

Látunk jól nevelt gyermekeket, a kik kezét, sőt gyilkot emelnek szüleik ellen, míg az oktatás, nevelés nélkül felnőtt gyermekek utolsó napjukig tisztelik s eltartják szüleiket. Szenvednek értük, türik öreg korral járó hibáikat, csak hogy visszaszolgálhassák azt a sok türelést, szenvedést, kellemetlenséget, a melylyel felneveltetésük sujtotta az ezalatt elaggott szülőket.

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Hogy a kétféle gyermek közül melyik cselekszik helyesen, a fennforgó körülmények között melyiknek van igaza, a felett úgy általában lehet vitatkozni, de hogy a közfelfogás és maga a törvény is — kivés kivétellel — mindig a szülők pártjára áll, az tagadhatatlan.

De nem lehet elvitatni azt sem, hogy egynémely esetben maguk a szülők hívják ki a sorsot maguk ellen. Talán tulszigorúan, sőt brutálisan bánnak gyerekeikkel; talán egyiket kitüntetik, becézgetik, a másikat elhanyagolják; egyiket anyagi előnyökben részesítik, a másikat ily dolgokban mellőzik.

Ezek mind gyakori esetek; tapasztalhatjuk napról napra s tagadhatatlanul oly enyhítő körülmények a szülők ellen támadó gyermek cselekményének elbírálásánál, a melyet senki sem hagyhat figyelmen kívül és a törvény is méltányolja — ha igazak.

Hogy a napokban tíz évi fegyházra ítélt Suhajda Ilonának voltak-e ilyen mentségei az apagyilkosság vádjával szemben, az ügyet minden részletében nem ismervén, nem tudhatjuk, de hogy sok és nyomatékos nem lehetett, azt a súlyos ítéletről következtethetjük.

A különben elég érdekes csendőri nyomozás a következőképen derítette ki az esetet.

Suhajda Ilona hajadon, bácsmadarasi lakos, 1913. évi december 12-én reggel azzal a rémhirrel jelent meg az ottani csendőrlaktanyában, hogy atyját, Suhajda Jánost, aznapra viradó éjjel ismeretlen tettes meggyilkolta és kirabolta. Szerinte a tettes az ablak betörése s ekként való kinyitása után hatolt be a szobába, a hol atyja egyedül aludt s a gyilkosság elkövetése után ugyanott távozott el, magával vivén egyik szekrényből 100 korona készpénzt.

Lehet Ádám őrmester őrsparancsnok ebből a panaszból rablógyilkosságra következtetve, járásparancsnokának Varga János őrmesternek jelentést tett az esetről, azután két csendőrrel a helyszínére ment.

A helyszíni szemle során megállapították, hogy az áldozat egyedül aludt a szobában. Neje Sajószentpéteren lakó vejénél volt látogatóban, Ilona és Mária nevű leányai pedig a belső szobában aludtak s állításuk szerint semmit se vettek észre a történetből.

Annak az utca felőli szobának, a melyben a gyilkosság történt, egyik ablaküvege be volt törve, az ablak alatti falrészről, mintha a tettes ott mászott volna be, a mész le volt rugdosva és be volt sározva; közvetlen az ablak mellett levő ágy, annak jeléül, hogy a tettes azon keresztülment, le volt taposva.

A szobában különben semmiféle más rendetlenség nem volt, csak a két ruhaszekrény ajtajai voltak kinyitva, a melyek egyikéből, Suhajda Ilona állítása szerint vitték el a 100 koronát.

A meggyilkolt Suhajda János az ágyban baloldalon

feküdt; jobb halántékán 10 cm hosszú, baltától eredő vágás s ezenfelül a fején több zúzott seb volt látható. Hulláján szinte látható volt, hogy a balálos sérülést álmában kapta, az ellen védekezni meg sem kísérelhette.

A járőr alaposabban megtekintvén a fentebb említett bemászási nyomokat, úgy találta, hogy a falon látható surlódási nyomok nem lábtól erednek, hanem inkább erőszakosan vannak leverve és sárral szándékosan van a fal bekenve.

Ez utóbbi feltevést igazolta az is, hogy az ablak belső párkányán és az ágyteritőn a sárnak semmi nyoma sem volt, pedig éppen ezen kellett volna legjobban meglátszani a sárnak, mert ha a tettes ott ment át a be- és kimenetel közben, okvetlen nyomai maradtak volna sáros lábbelijének.

Próbálgatták azután az ablaknak a betört ablakfiókon át való kinyitását is. De mert az ablakfióknál 57 cm-rel magasabban volt az ablakzáró-készülék, bármennyire erőlködtek, nyújtózkodtak is, nem tudták azt elérni s az ablakot kinyitni. A tettes pedig másként nem mehetett be, mert magán az egyetlen betört ablakfiókon be nem férhetett.

A két Suhajda leány — eltekintve az eset, feletti rémüldözésüktől — mindezt meglehetősen nyugodtsággal nézte végig s a járőr egyes kétkedő megjegyzésére, hogy a tettes az ablakon át, úgy mint ők állítják, be nem jöhetett, határozottan állították, hogy másutt pedig be nem jöhetett és ki nem mehetett, mert ők a konyhaajtót lefekvésük kettős tolózárral zárták el s mikor reggel felkeltek éppen úgy bezárva találták azt.

Varga János őrmester és a helybeli járőr e közben a család viszonyai iránt is érdeklődni kezdtek a szomszédoknál s megtudták, hogy a meggyilkolt Suhajda János igen rosszul élt a családjával, feleségét és említett két lányát ki nem állhatta, velők igen rosszul bánt, folyton szidta, ingyenélőknek, naplopóknak nevezte őket s arra törekedett, hogy mind a hármukat elzavarja a házból.

Hogy a helyszíni szemle eredményét egybevetve a hallottakkal, gyanus lett a járőr előtt a két leány, átkutatták a bázat, hogy a gyilkosnál használt baltát, esetleg valamely más bűnjelt előkerítsenek.

Közben Varga őrmester őrizet alá vette a két leányt s ki is kérdezte őket, de hiába magyarázta meg nekik, hogy minden körülmény terhelőleg mutat rájuk, tagadták, hogy ők volnának apjuk gyilkosai, sőt, hogy tudnának is valamit a tettes kilétéről s a cselekmény mikénti végrehajtásáról.

Megjegyzem itt, hogy a fentebb említett körülményekből arra is következtetett a járőr, hátba bérnyilkosság történt s a tettest a leányok bocsátották be- és ki a

GYERÜNK CSAK!!
BESZLŐGÉPET és LEPIEZT FUVÓ és VONOS HANGSZERT
CIMBALMOT, ÓRÁT, ÉKSZERFÉLET, REVOLVERT, LÁTCSÓVET,
FÉNYKÉPEZŐGÉPET és HÁZTARTÁSI
GÉPET, VÁSÁROLJ! HÍVŐSÉGET IS.

SZÁNTÓ LAJOS
SZEGEDI BÉRHÁZ SZÁNTÓ LAJOS
NEM TÚZGAT ÁRU!
NEM ŐRÉS REKLAM!!
JÓ HIRREKJÜ CEGEM
KÉTESÉREKJÜ HINGERERT.

GYERÜNK CSAK

Csendőr urak személyes jó ismerősükhöz és régi ismerőseikhez

SZÁNTÓ LAJOS-hoz

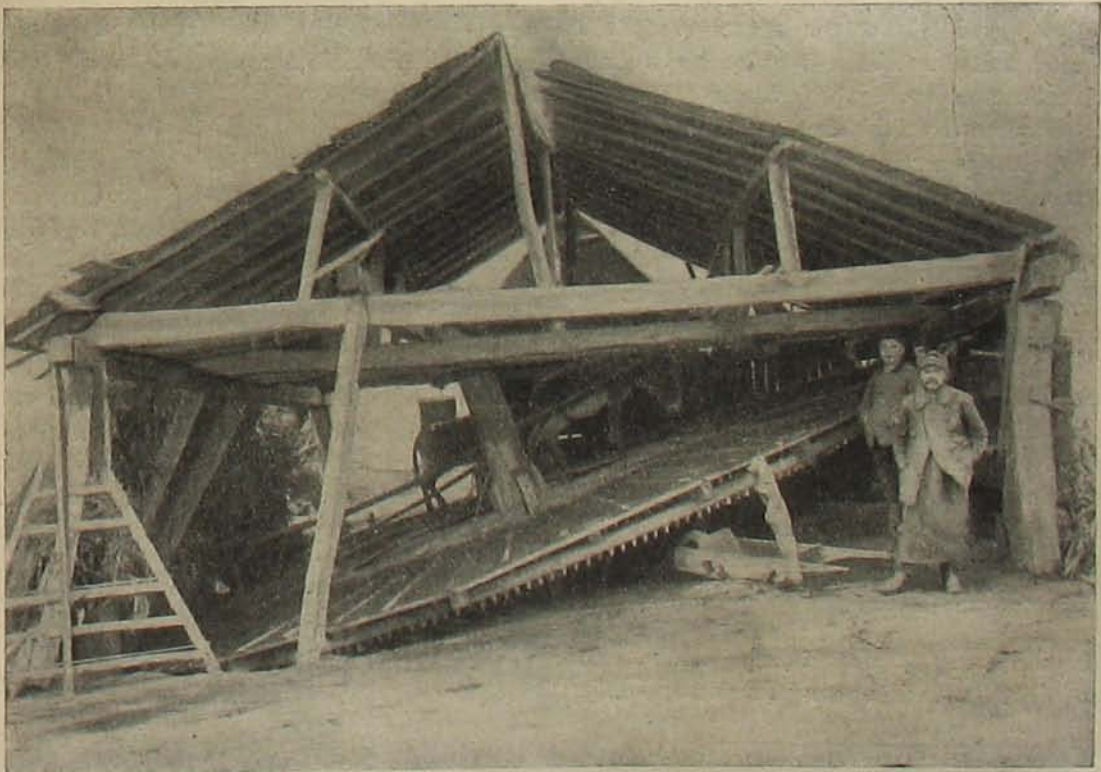
SZEGEDEE, (városi bérház) vásárolni!!

Csendőrségi strapa kerékpárt és varrógépet, hangverseny gramofont és finom „Angyalos-lemez”, Pathé tünéklő beszélőgépet, cimbalmot, harmonikát, szitarát, tamburicát, órát, ékszerféléket, önbortváltót, villanyos kézi és szobalámpát, látcsóvet, revolvert, fényképezőgépet és háztartási tárgyakat. — Nagyon kedvező részletfizetésre! Képes nagy árjegyzékem ingyen küldöm!

Szabadszállási szélmalomok.

Taposó-malom a veszprémmegyei Varsányban.

Régi malmok.

konyhán át. Mert, hogy az ablakbetörés, a fal besározása stb. csak a nyomozó közegek félrevezetésére utólag, szándékosan és mesterségesen lett előállítva, hova-tovább mind bizonyosabbá vált.

A házkutatás során azonban egy felbontott levelet talált a járőr, a melyet Szegeden lakó fiához irt néhai Suhajda János, még pedig mult évi december 11-én, a meggyilkoltatása előtti napon. Ez a levél azonban nem lett postára adva.

A levélben mindennek elmondta leányait az apa, csak jónak nem. Csavargónak, pazarlónak, bolonának nevezte őket, a kiktől egyedüli törekvése megszabadulni.

E levél felmutatása aztán meghozta az eredményt. Ilona ugyan még akkor is tagadta a bűncselekmény elkövetését, nővére Mária azonban beismerte, hogy apjukat Ilona nővére verte agyon s az eset miként történt a következőkben írta elő:

Apjuk durva bánásmódja miatt már végkép el voltak keseredve. Mindezeket betetözte az említett levél, a melyet apja Ilonának adott át, hogy tegye postára. Ez azonban a levelet felbontotta s annak tartalmán — melyet vele is közölt — felháborodva, elhatározta, hogy végre is bosszút áll apján s ha csak valami közbe nem jön, még akkor éjjel megöli. E czélból már este bevitte a baltát szobájukba.

Eleinte ő is beleegyezett a tervbe, de később visszaretent annak végrehajtásától, úgy hogy mikor nővére apjuk elalvását kileste és hívta őt, hogy végezzenek vele, nem mertte azt követni, mire Ilona kikapta kezéből a gyertyát s egyedül lépett az utcai szobába, ő pedig, hogy még baltacsapásokat és apja jajgatását se hallhassa, visszafutott a szobájukba. Kevés idő múlva Ilona is jött a véres baltával kezében s csak annyit mondott: „No, most végeztem vele!”

Ezekután természetesen Ilona is beismerte bűnösségét s nővére bemondásait megerősítve, még azzal toldotta meg, hogy midőn este belépett az apja szobájába s azt alva találta, hirtelen egy erős és egygyengébb vágást mért annak a fejére s aztán kiszaladt onnan. Később azonban, úgy éji 11 óra tájban az ajtónál hallgatózva észrevette, hogy apja még életben van, mert nyöszörög, tehát nehogy másnap elárulhassa, egymásután kétszer is bement hozzá és egy-egy baltacsapással igyekezett azt elnémitani s csak akkor lett megnyugodva, mikor annak nyöszörgése teljesen megszűnt.

Ekkor vérrel befecskendezett ruhadarabjait magáról ledobta, megmosdott és mintha mi sem történt volna, lefeküdtek.

Másnap hajnalban úgy 5 óra tájban azonban már felkeltek s ő újból megtekintette apját s miután a lobogó

gyertyafénynél úgy látta, hogy atyja még akkor is mozog, még egy csapást mért rá a baltával s ekkor győződött meg, hogy apja már teljesen meghalt.

Ekkor a balta nyelét kivette s a véres ruhaneműekkel együtt feltüzeltte; a baltát a vértől lemosva, átvitte a szomszédjuk istállójába s ott egy csomó homokba elrejtette, majd otthon — mint már fentebb is említve van — mindent elrendezett úgy, hogy a cselekményt más által végrehajtottnak tüntesse fel.

Hogy pedig rablás színezetét is adja a dolognak, megkereste apjának a szekrényben elrejtett száz koronáját s azt magához véve, táviratilag hazahívott anyjának, még mielőtt őrizet alá vétetett volna. Átadta azt.

Abból a körülményből, hogy az anya ezt a 100 koronát mindaddig, míg a leánya szemébe nem mondta, hogy nála van, elő nem adta, sőt, mintha semmit se tudott volna a gyilkosságnak a leánya általi végrehajtásáról, egyre csak azt hangoztatta, hogy a pénzt elrabolták, jogosan következtetett a járőr arra, hogy hármuk között előre megbeszélt terv alapján történt az apa meggyilkolása és a vejéhez is csak azért ment el, hogy magáról a gyanút elhárítsa, ennél fogva a két leánynyal együtt őt is letartóztatták s az előtalált bűnjelt baltával együtt mult évi december 15-én a szabadkai kir. törvényszéknek átadták.

Folyó évi február 5-én ítélezett a bűnös család felett a szabadkai kir. törvényszék esküdtbirósága s közülök csak Suhajda Ilonát találván bűnösnek, az onyhitó körülmények figyelembe vételével — mint fentebb említém — jogerősen tíz évi fegyházra ítélte az orvosilag gyengébb hisztériában szenvedő bűnös leányt. Nővérét pedig felmentette.

*

Mint a fentebbiekből látjuk, ha nem is szakavatott kézzel, de ahhoz mégis elég ügyesen rendezte a dolgot a tettes e bűncselekménynél. S kevésbé alapos helyszini szemle mellett, ha csak később a fiatalabb leány el nem árulta volna nővére bűnösségét, aligha derült volna ki az apagyilkosság hamarosan.

Igy azonban, miután a nyomok is beszéltek s a járőr minden tagja elég ügyes volt azt észre is venni, két nap alatt teljesen fel volt derítve az eleinte bonyodalmasnak látszó s az érdekelték szerint rablógyilkosságnak állított bűncselekmény minden részlete.

Nem állíthatjuk, hogy minden helyszini szemle ily gyorsan nyomra vezet, de hogy alapos megligyelés mellett helyes irányba terelheti a megkezdett nyomozást s a bűncselekmény kiderítését lényegesen megkönnyíti, az tagadhatatlan.

Oláh felülesapó vizimalom Hunyadmegyében.

Vizes malom a borsodmegyoi Apátfalván.

Régi malmok.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Háziállatok idomítása.

Hogy az ember közelléte a háziállatokra nagy bántással van: senki sem tagadja. Különösen a kutya és ló, e két állat, melyekkel az ember legtöbbit foglalkozik, egész sereg, majdnem az emberhez hasonló sajátságokat vesz fel, melyekről a vadászok s a puszták lakói, de egyúttal komoly férfiak is, igen sok, csaknem csodálatos dolgot jegyeztek fel. Lehet vitatni, hogy mindez még nem lelki tehetség nyilatkozata, hanem csak ösztönből és megszokásból ered; a megkülönböztetés tulajdonkép csak elméletileg lehet fontos, gyakorlati szempontból kétségtelen, hogy a háziállatok tehetségei az ember közelléte által változáson mennek át.

Régóta észrevették már, hogy e tehetség nyilvánlása leginkább az öröm kifejezésében látható. A kutya, midőn gazdáját ismét megpillantja, egész izgatottsággal csóválja farkát s ugrál fel; a paripa, midőn urának örömmel nyerit, vagy a majom, midőn örét látva csaknem örületesen ugrál, igen világos példák erre. De a házi állatok, sőt a rabságban levő vadállatok körében is gyakran találunk ily jelenségeket. Az oroszok úgy játszik néha örével, mint a macska s még a vad farkas is hiszelkedve nyúl végig lábainál. A madaraknál ilyeneket igen ritkán lehet tapasztalni. A baromfiak gyorsan előrepülnek vagy szaladnak, midőn az ételt osztó nőt látják, azonban háladatosságuknak igen csekély jelét szokták adni. Vannak azonban esetek, midőn a galamb annyira bozázszokik úrnőjéhez, hogy láttára előrepül. Gondos vizsgálók általában úgy állítják, hogy a madarak közül még leginkább a galamb s azonkívül a lúd mutatnak legtöbb hajlandóságot az emberhez: a tyúk s kacsá csaknem semmit. De még a galambról sem kell sokat feltennünk. Az a régi hit, hogy a postagalamb azért is siet, hogy minél előbb eljuthasson urához, teljesen alaptalan. Megérkezésekor legkisebb jelét sem mutatja, hogy a viszontlátáson örül. Ellenben tény, hogy postaszolgálatra is lassan és fokozatosan kell betanítani s e tanítás nem minden galambnál sikerül. Azt a galambot, mely urához nyájaskodva simul, bizonyosan egészen kis korától fogva szoktatták az emberi társaságba.

A madarak idegenkedő, vagy legalább közönyös magaviseletét azonban hosszas szoktatás által le lehet győzni. Különösen érdekes példák erre a papagály és a kanári madár. Alig van oly papagálytartó ember, ki ne tudna beszélni arról, mily örömet mutat ez állat, ha urát viszontlátja. A tyúknak soha sem jut eszébe, hogy ki terjesztett szárnyakkal üdvözölje gazdáját; ez az üdvözlés csak a tápláléknak szól: a papagály ellenben a táplálékot nyújtó egyénnek is örül. A papagály magaviselete tehát nem egyszerű ösztönből származik, már csak azért sem, mert érzelem mindig vegyül belé. Gyakran megtörténik, hogy a papagály jobban örül gazdájának látásán, mintha saját magához hasonló állatot vesz észre. Világos ezért, hogy az érintkezés az emberekkel új és különös lelki érzelmeket keltett fel benne. Ugyanezt lehet észlelni a kanári madaraknál, különösen ha oly eredetűek, melyek több nemzedéken át családoknál voltak. Az ily kanári nem ritkán üldözi saját fajrokonát, míg az embernek mintegy hiszelkedik.

Igen érdekes észleleteket tett egy komoly természet- tudós nemrég egykanáriról, melyet valóban csodás állat-

nak lehetett nevezni. A kis állat asszonyának ujjjára repült, mihelyt kalitkájának ajtaját kinyitotta s a hogy ajkával vagy feje bölintésével jelt adott neki, azonnal énekelni kezdett. Még ha éjjel keltették is föl, megtette ezt, ha csak nem volt nagyon rossz kedvé. Ha a nő kezéről lerázta, fejére szállott, sőt fülét és orrát választotta ideiglenes tanyázó helyének. Bármikor s bárhol is visszatért azonban egyszerű hívás után az ujjra. Míg több, egyszerű parancsra elegendő volt, hogy halottnak tette magát. Behunyta szemeit s mozdulatlanul feküdt az asztalon. Így maradt, ha csőrénél fogva jó távolságra vonzolták is, mindaddig, míg úrnője pissenésére egyszerre fölnyitotta szemeit, felugrott s hangosan énekelni kezdett, mintha maga is büszke lett volna produkciójára. E tettetés előidézésére a legcsekélyebb megrémítés sem volt szükséges, az egész csak játék volt. Hasonló játékoszerű produkciót mutatott a báborúskodással. Ha úrnője vagy gyermekei élesen fűtyentettek, rögtön oly helyzetbe tette magát a madár, mintha kis harcoló kakas volna, lehajtotta fejét s oly hangosan énekelte, hogy a gyermek fűtyülését túlharagolta. Alig lehetett meghatározni, vajjon versengésből dalol-e vagy mert haragszik. Valószínűbb azonban, hogy az utóbbi eset volt, mert a madár szárnyait verdeste, szemei haragosaknak látszottak s ha kimerült, elhallgatva ide-oda tipegett, hogy a harcot ismét megkezdje s végre ily harc után jó időbe került, míg ismét az ujjra szállott.

Ugyanez a madár más emberekhez, sőt az ölebbhez is hamar hozzászokott. Székre repült, a kutyára nézve énekelte, míg a kutya is barátságosan s farkát csóválva tekintett rá. Ha a gyermekek a kutya hátára tették, egyik állat sem rettent meg. Ha néha összeveszték, a madár mérgeesebb volt, mintha tudná, hogy őt oltalmazzák. Jellemző, hogy e rendkívüli kis állat más kanári madarat épen nem szenvedhetett. Különben a kanári madarak egyáltalán szivtelen rokonok. Nem ritkán történik, hogy egyik him megöli a másikat s az anya a kis állatot kidobja fészkeből. S mindez összefügg azzal a körülménnyel, hogy az emberrel megbarátkoztak s picziny lelkükben egészen új érzelmek és hajlamok keletkeztek.

A legnevezetesebb hajlam, a mit az ember idomítása által az állatoknál felkelthet, a versenyzés. Két állatnál különösen mintegy második természetűé válik ez: a versenypapagály s a postagalambnál. Nem ritka eset, hogy a versenyző ló túlbuzgóságában még versenytársát is megtámadja s harapás által igyekszik őt harczképtelenné tenni, a miből látszik, hogy teljesen átérzi a versenyzés jelentőségét. A nemes postagalamb is sokszor mutat erőfeszítést, hogy más, vele egyidejűleg versenyre kelt galambnál előbb érje el fészket s ezért meggyorsítja repülését. Kétségtelen, hogy ez állatokban megvolt már eredetileg is bizonyos alapja a versenynek, de az is bizonyos, hogy e hajlamot az ember fejlesztette ki s változtatta át tehetséggé.

Mint említettük, a kutya és ló a legtanulékonyabb állatok s ba ezek életéből s hogy úgy szóljunk, jellemvonásaiból akarnánk egyes példákat kiemelni, kétségkívül még érdekesebb adatokat nyernénk. De e vonások eléggé ismeretesek, s ba az olvasó csak egy pár, előtte ismert esetre gondol is, nem tagadhatja, hogy az ember képes a háziállatok tehetségeit fejleszteni. Ki tudja, a jövő kor, ha a háziállatokra több gondot fordít, nem fog-e új meglepő eredményeket létesíteni?

Régi malmok. — Keszthely-vidéki vízimalom.

KÉPEINKHEZ.

Régi malmok.

A jelen számunkban közölt képeken bemutatott régi malmainknak is, mint mindennek, a mi a régmúltból származott, lassanként út az utolsó órájuk. A technika folyton fejlődő vívmányai mind jobban-jobban kiszorítják a használatból a száraz-, a szél- és a vízimalmokat. Pedig annyira megszoktuk őket, annyira össze vannak forrva velünk, benne vannak költeményeinkben, népdalainkban, hogy szinte fáj látni pusztulásukat.

Össze-vissza még csak hetvennégy éve, hogy az első gőzmalom megkezdte működését Magyarországon, jobban mondva Budapesten. De az új találmány hamar tért hódított s azóta a mily rohamosan szaporodnak ezek. úgy pusztulnak egyre-másra azok a régi módi malmok, a melyekben az állatok, a víz, meg a szél erejével öröltek, mert ezek egyike se bírja ki a versenyt a gőz erejével.

A régi módi malmok közül kétségtelenül legrégebb a szárazmalom. S a mint látszik, ez fog kipusztulni leghamarabb, annál is inkább, mert éppen azokon a helyeken, az alföldi helységeken, a hol folyó vagy malmot-hajtó patak nincs s a hol ez okból éppen a szárazmalom volt legjobban elterjedve, lett leghamarabb és legnagyobb kelete és forgalma a gőzmalomoknak is. Így aztán nem csoda, ha hamarosan pusztulni kezdtek a nagy sátoralaku, állatkinzó alkotmányok a falvak és városok épületei közül annyira, hogy ma-holnap már csak ritkaságszámban láthat egyet-egyét az ember valamelyik istenhátamegetti faluban. Pedig még 30—40 évvel ezelőtt is, mikor még nem voltak a most már minden

faluban és városban gomhamódra elszaporodott gazdalyvasó- és önképzőkörök, a hosszú teleken át a szárazmalmokban «csínálta» a politikát és itt vitatta meg az országgyűlési és a háborus híreket a falusi gazdaközönség.

A szélmalomok — úgy látszik — még tovább bírják, bár rohamosan fogynak ezek is. A gazda elhal vagy felhagyja a malmot; újat pedig már nem építenek. De azért vagy pár száz évig lehet még látni, a mint «vitorláik hányják a cigánykereket!» Azontul valószínűleg már csak a história fog megemlékezni róla s legfeljebb a népdal fogja majd hirdetni, hogy: «Nem forog a dorozsmai szélmalom!...»

Bizonyára a vízimalmok bírják majd legtovább a küzdelmet. Ezek hajtóereje éppen úgy nem kerül semmibe, mint a szélmalomé, de ennél jóval olcsóbban és minden valamirevaló patakra össze lehet ütni egyet-egyét. S különösen a félreeső, vagy a hegyközi és folyómenti kisebb községekben, a hol elegendő kereset híján a gőzmalom nem állhat fenn, a vízimalom még soká fenn tartja magát és kielégíti a szükségletet is.

HIREK.

Ügyészi tisztitanfolyam felállítása. A honvédség új bünvádi perrendtartásának életbeléptetésével kapcsolatosan felállítandó dandárbiróságok előtt a vád képviselőjére ügyészi tisztak lesznek hivatva. Ezen ügyészi tisztak részére a honvédelmi miniszter folyó évi április 16-iki kezdettel és június 15-ig terjedő időtartammal tanfolyamot állít fel, melynek vezetőjéül kolgyári Császár Viktor, a honvédelmi miniszterium 15/a osztályába beosztott őrnagy hadbíró-t nevezte ki, tanár gyanánt

pedig Borota Braniszláv, VI. honvédkerületbeli főhadnagy hadbíróvá vezényelte. Ezen tanfolyamba az I., III., IV. és VII. számú csendőrkerületek 1—1, a II., V., VI. és VIII. kerületek, valamint a horvát-szlavon csendőrpáncsnokság 2—2 főtisztet fognak vezényelni.

Lázadás egy csendőr ellen. Barczarozsnyón (Brassó megye) márczius hó 29-én délután 5 óra tájban az egyik korcsmában több oláh legény, nemzetiségi ellenszemből összeverekedett több ott időző száz iparossegéddel. Galicza János csendőr cz. őrmester és Benezó István csendőr, a kik a korcsmáros magánlakásán épen szolgálaton kívül jelen voltak, észlelvén a verekedést, közbe akartak lépni, alig jelentek azonban meg a helyszínen, mintegy hét román legény őket nyomban közrefogta és székekkel ütni kezdte. A csendőrök kardot rántottak s azzal védekezvén, támadóik felé több vágást intéztek, minek következtében három támadó súlyosan, egy pedig könnyebben megsérült. Miközben a csendőrök a sebesülteket ápolásával voltak elfoglalva, valaki a községben a tüzoltósággal a lakosságot összehozta, s mintegy 300 főnyi tömeg a csendőrlaktanya elé vonult, a hol a csendőrök ellen tüntetést és ellenséges magatartást tanusított. Az órs öt főnyi legénysége, valamint az ott állomásozó huszárszázad egy szakasza a tömeget szétoszlatta és a rendet helyreállította. Az órs márczius 30-án 11 főre megerősített és a támadók és tüntetők vezetői ellen erélyes nyomozást intézett folyamatba.

Vérengző csendőr. A füzesabonyi őrsön (Heves m.) márczius 30-án délután 1/21 órakor Végh Lajos csendőr a laktanyába épen visszatért és az istálló felé haladó Biács János csendőrt, a bőröndös kamara ablakán keresztül, ismétlőpisztolyából oldalba lőtte, azután a konyhába ment, a hol az őrsfőzönnyel szóváltásba elegyedett. Ennek folyamán Végh csendőr az őrsfőzönnyt három lövéssel leterítette, a ki azonnal meghalt. Ezután önmaga ellen fordította fegyverét s álla alatt a fejébe lőtt, úgy hogy a lövedék a fejtetőn kihatolva, a falba furódott. Biács csendőr márczius 31-én a budapesti honvéd helyőrségi kórházban szintén meghalt. Végh csendőr sérülése életveszélyes. A szörnyű tett indító okát a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Gyászhir. Flórián János törzsőrmester, altiszti karunk egyik nesztora, április hó 1-én a pozsonyi cs. és kir. 19. számú helyőrségi kórházban jobblétre szenderült. Temegetése április hó 3-án délután bajtársainak élénk részvétele mellett ment végbe. Az elhunytnak, a ki 41 évi hűséges szolgálata után csak nemrégén kérelmezte, hogy a végleges nyugállományba helyeztessék, nem adatott meg, hogy a jól megérdemelt nyugalmat élvezhesse.

Kérelmek. Szabó Jeremiás őrmester, kiszombori (Tórontál m.) őrsparancsnok kéri Bodnár Sándor őrmestert, kivel 1911. évi február hó 2-án éjjel 1/212 órakor a pestmegyei orgoványi határban birkatolvajokat ért tetten, hogy címét a fenti ügyből kifolyólag vele közölje. — Bálint Miklós hátszegi (Hunyad m.) őrsbeli csendőr kéri Nagy Imre VIII. kerületbeli lovascsendőrt, hogy címét egy fontos ügyből kifolyólag vele közölje. — Kőbölku-teán Tivadar oklándi (Udvarhely m.) őrsbeli csendőr kéri Botoj Lukács VII. kerületbeli csendőrt, kivel a 22. honvéd gyalogezrednél Marosvásárhelyt együtt szolgált, hogy címét vele mielőbb közölje. — Dörgő Ferencz Magyar Folyam és Tengerhajózási segédtsízt Mohácsról kéri Szakala András csendőrt, a kivel az 1912. évben Csáktornyán együtt szolgált, hogy hollétét vele haladéktalanul közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

A meggazdagodás titka. Amióta az egykor oly ballagatag Rockefeller milliós üzleteit fiára bizta, nagyon beszédes lett. Midőn még munkásainak ezrei kutattak a bányákban olaj után, bogy miszter Rockefeller csengő aranyra váltása be, bizony akkor még a beszédben sem volt olyan bőkezű, mint most. Az egész emberiséget milliommossá akarja nevelni, olyan bátran beszél a vagyonszerzés titkáról. Mindenütt halljuk bölcs útmutatásait. Úgy látszik, Rockefeller még mindig jól számító businessman: üres fecsegései révén, ingyen akar az «emberiség jóltevője» lenni. Most megjelent «Világi prédikációk» című előadásában nem szürke elméletekkel, hanem szép gyakorlati példákkal igyekszik útmutatást adni a vagyonszerzés művészetéhez. Fő jellegje, melyet a bölcsessége fáradhatatlanul ismétel: «Dolgozz és takarékoskodj». Minap a tudós Rockefeller «praktikumot» tartott, a melyen szindus képekkel festette le egy penny értékét. És hogy mindenkinek módot nyújtson a meggazdagodásra, hallgatói, 711 fiú között 711 pennydarabot osztott szét.

A milliárdos a «bőkezű» ajándékozás után egy kis fiúra mutatott, a ki épen bizalmatlanul forgatta a kezében lévő pennydarabot és így szólt:

— Ez a kis gerkőcz azért a pennyért két ujságot vehet. Elolvashatja és százféle táplálékot szerezhet így szellemének. Ezután eladhatja darabonként egy pennyért, s így folytathatja. Vesz négy ujságot, ismereteit hatványozza és még két pennyt keres. Nemsokára már egy dollárja van együtt, a melyből, ha ügyes ember, szép pénzt csinálhat.

Éz volna a tanács! Tényleg kitünő. Csak az a bökkenője, vajjon eladja-e mindig oly könnyen az ujságjait. Sajátságosan hangzott ép a Rockefeller szájából, bogy a becsületességet, a hűséget és a hitet oly gyakran bangoztatta.

Opium-barlang az orvosi rendelőszobában. New-Yorkban a minapában letartóztatott egy előkelő orvost, dr. Herman Seidlert, a ki mint nőgyógyász nagy birnévre és rendkívül nagy praxisra és előkelő betegekre tett szert a legelőkelőbb new-yorki körökben, úgy, hogy egyike volt a legkeresettebb nőorvosoknak, a kinek rendelőszobái állandóan telve voltak pacziensekkel. Az orvosnak nagy és előkelő lakása volt a 22. utcában s háza előtt állandóan sok fényes autó várta és hozta az előkelő és gazdag betegeket. A vámbivatalnak azonban nemrégiben feltűnt egy az orvos címére érkezett küldemény, a mely gyanusnak látszott és ez okból a dolgról értesítették a rendőrséget. A megejtett nyomozás és megfigyelés során azután a detektívek kiderítették, hogy a csomagban ópium volt, a mit az orvos bünyös és tiltott czélokra akart felhasználni és hogy rendelőszobáiban valóságos ópium-orgiákat rendez. Váratlanul meglepték tehát az orvos ópiumszalonját s ott nyolcz diszes ágyat találtak, a mik közül kettő két fiatal és csinos nő által volt elfoglalva, a kik eszméletlenül, ópiumálomban feküdtek az ágyban, a szoba levegőjét pedig nehéz ópiumszag járta át. A további vizsgálat során negyven ópiumpipát is találtak, valamint több mint száz font ópiumot. Az orvos eleinte tagadott és így akart menekülni a hinárból; utóbb azonban töredelmesen bevallott mindent s most a fogházban várja büntetését.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

Sugár. A takarodón túl 2 órával.

1383. 1. A nő állítása dönt. 2. Nem ítéhető el. 3. Forduljon ügyvédhez.

Komárom. A kérvény az illető határszéli rendőrkapitánysághoz intézendő.

H. I. 96. Ugy kell eljárni, a hogyan azt az őrsparancsnok elrendeli.

1878. Addig, míg ténylegesen szolgál, nem foglalkozhat le.

Szülőörök. Az is állami szolgálat. Eddigi szolgálati idejét tehát beszámít.

K. J. Nem léphet át.

Beteges. Csak végkielégítésre van igénye. Az új nyugdij-törvény 48. §-ából kitétszólag, a legutóbb élvezett beszámítható javadalmazásnak egy évi összege.

Kék nevezéjts. 1. Nem hallottunk róla semmit. 2. Ha 12 évi szolgálata megvan, akkor mehetne, de csak 4 középiskolával.

55. Nemsokára megkapják.

B. 1885. Nézetünk szerint kell.

Vitatkozók. Elvesztik a nyugdíjat.

Ny. Cs. Ö. Bezdán. 1—2. 1912 január 1-től a törvény életbeléptetéséig (1913. I/I.) nyugállományba helyezettek már meg is kapták. 3. Megkapták. 4. Nem.

1884. 1. Megszakítás. 2. Nem.

H. őrmester és Cséfta. Olvassák el az 1913. évi 6. számú Csendőrségi Rendeleti Közlönyben megjelent 12000—20. sz. számú honv. m. rendeletet és a folyó évi 12. számú lapunkban megjelent 94962 jelű szerkesztői üzenetet.

Somorja. Mint keresztnév nincs különös jelentősége. Traján.

F. csendőr. 1. Cigaretta, egybehangozón. A harmadik szót „jukatos” nem értjük. 2. A törvényes gyermek törvényes házasságból születik, a természetes gyermek pedig házasságon kívül. 3. Tagadó, átvitt értelemben nemleges.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

1914 április hó 1-ével:

Lepárt József, III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Nagyvárád.

Szabó Lajos, IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Ragály (Gömör m.).

Mentő Ferencz, I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Zilah.

Lörinczi Ferencz, VII. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Keszthely.

Szabó János L, VI. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Csepreg (Sopron m.).

Jákó János, VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Köpecz (Háromszék m.).

Molnár Salamon, V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Budapest.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsó finom és jó hangszert szállítani, mint REMENYI MIHÁLY, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg Reményi legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely tágan és bérmentre kiülletik Budapestről, Király-u. 58. kínón költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

36

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Előfordunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (a tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betét az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem költi, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előlegeket nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvénnyek és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Horváth Sámuel, VI. számú csendőrkerületbeli járásör-
mester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant,
népfőlkelési seggyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Keszthely.

Szekely Sándor, II. számú csendőrkerületbeli törzs-
örmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant,
mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Pancsova.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:
Metzner Károly járásörmester; továbbá
a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Baier József járásörmester, György József örmester,
Németh István III., Farkas Ferencz II., Tóth Kálmán,
Szöke Lajos, Varga Pál, Göcse József, Czizlár Mátyás,
Kátai István, Piller Antal, Hófal György, Pölsökei Józ-
sef, Horváth Károly III. és Szabó Gábor örsvezető ez.
örmesterek, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt
a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes te-
vékenységükért;

Tavaszi Imre örmester, irodai alkalmazásában kifejt-
ett eredményes tevékenységeért;

Mokácsi Ferencz járásörmester, Hudeg Lajos csendőr
ez. örmester, Páti József, Kurucz János és Léja Róbert
csendőrök, az 1913. évben Keszthelyen pusztított árvíz
alkalmával az élet- és vagyonmentés körül kifejtett ered-
ményes tevékenységükért; végül

Krivárics József örsvezető ez. örmester, egy szigány-
banda által elkövetett és nagy surlanggal összehonyoli-
tott lólopási esetnek nagy buzgalommal folytatott nyom-
ozással történt kiderítéséért.

Szilványosan megdicsértettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Ilyés György örsvezető ez. örmester, Vágó Joachim,
Hegedüs Gyula, Tóth Péli József, Tóth Vince, Szoboszlai
József csendőr ez. örmesterek, Mudura György csendőr.

SZÁNTÓ JÓZSEF

kerékpár, gramofon SZEGEDEN, a vá-
és gépek áruháza. rosi bérpalotában.

a csendőr-testület
16 év óta az egész
országból vásárol-
nálam. 10,000 el-
ismerőlevél, jelszó
kiszolgálásalmért ::
Elvem: Nem olcsó-
ságokkal versenyez-
ni, hanem külön
árut szállítani :: ::
Egyedül képvisel-
teim! Eredeti Pathé
tűniküli beszé-
lőgép és lemezel ::

HELIOAL, PRE-
MIER, POSTIELON,
BRITANIA és hegyi
kerékpárokból, ke-
rékpár szerelések
és gummkból, csen-
dőrségi varrógé-
pekből, óriási vár-
laszték mindenkor.
Lemez választékot
készséggel küldök.
Képes nagy árjegy-
zék és kottajegy-
zék díjtalan :: :: ::

Eredeti gramofon-tűs gép és angyalos lemezek.
Pontos címet kérek, mert több hasonnevű egyén van Szege-
den.

ÓRÁK, ÉKSZEREK, GRAMOFONOK, LEMEZEK RÉSZLETFIZETÉSRE IS!

Legtöbbi lemezek 250 K. rész-
letre 3- K. Míg a készlet tart
írás. Beklám. gramofon, 30 cm-
választék, 6 lemezzel, képfőnyelvére
40.- K. Villamos zseblámpa 2 K.
Elem (patent) 9 ből égési tartommal
8. Hl. legújabb benzín tüzgújító
70 Hl., 2- K és 2'40 K. Val díkterem
lakók 1-es 3'80, 2-es 4'80, 3-as 5'80,
4-es 6'80, 5-6-as 7'80 K. 2. rész 12 r. az-
ból 1-1 K-val órák: Liga
Scram, Apple gumival, 14 K. 1. rész
Footbill-czipó D K-tól feljebb. stb.
Ez az. Betűs. gyűrű társaságokkal
80 Allér. 14 karos aranyai 450
korona. Strapa órák 5 koronától
feljebb. Számításl. ellismerő level.
Uj lakért. gramofontól 10 evl,
javításért 5 evl. jótállás. Több ar-
nyal, arany veszek vagy becserelek.
Képes árjegy-
zék ingyen.
Tóth József, chronometer és műórák. B. Seged. Dugonics-tér 11.

Czimbalom

Számos vilámtetés a jó munkáért.
Árjegyzék ingyen.

Legjobb szabad. arczszerkezettel,
részletre is. Csodanérő, tiszta hangu
gramofon (braxelógépi) 25 korona
s feljebb. — Hozzá-
Fedák Sári, Király, Róza, Bercezi, Bani,
Carso-10 legszébb lemezek 2 K 50 f.

Hegedűk világhírű mesterek
hú utáztat.

Fuvolák, úrgatók, cziporák, harmo-
nák stb. Hárak. Javítás műterem stb.

Mogyorossy Gyula

kir. szab. hangszergyár,
Bpest, VII., Rákóczi-ut 71.

NYOMTATVÁNYOK FEHÉRNEMÜK KEZTYÜK SAPKÁK

Van szerencsénk a TEK. PARANCSNOKSÁGOKAT
t. értesíteni, hogy nyomtatványraktárunkat minden-
nemű csendőrségi felszerelési cikkekkel, kézi- és tiszt-
títószerekkel kiegészítettük.

A m. kir. Csendőrségnek ilyformán módjában áll
összes szükségleteit egyhelyen beszerezni.

Uj árjegyzékünket kívánatra minden örsnek bér-
mentve beküldjük.

Teljes tisztelettel
Várnay és fia,
Budapest, VI., Gyár-utca 26.